

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil starte med at takke de fire landbrugsorganisationer for det materiale, vi har fået tilsendt. Det er der ikke andre der har talt om. Embedsmændene får jo altid tak for det, vi får af dem, så det synes jeg også vi lige skal nævne.

Jeg vil ikke bruge tallene så meget. De er brugt af så mange andre, så der er ingen grund til alle de gentagelser.

Det, vi skal diskutere i dag, er en redegørelse om udnyttelse af husdyrgødning/gødning, og dér er det jo klart, at hvis alle havde fulgt de retningslinjer, der er, så var vi nået længere mod det mål, der er sat. Og det er da også rigtigt, at nogle landmænd nok har gået med både livrem og seler en gang imellem forstået på den måde, at den fede mark har måske både fået en gang købt kunstgødning og så en gang ekstra gylle for at være helt sikker. Men det var nu den viden, der var dengang, og det tror jeg ingen landmænd gør længere, særlig da ikke nu, hvor de skal udfylde skemaer osv.

Men når vi nu skal diskutere fremtiden – det er egentlig det, vi står her for i dag – så vil jeg også godt gå lidt tilbage til bagtiden. Det er der ingen der har brugt tid på, og vi er nødt til at prøve at forstå landmændenes situation.

Inden vi skulle i EF, blev de påduttet, at produktionen skulle stige. Der var afsætningsmuligheder næsten uden grænser. Dagen efter, vi kom i EF i 1972, blev Anker Jørgensen statsminister. Han gik i tv og sagde, at der var basis for, at landbrugsproduktionen skulle stige de næste år.

Der blev ansat konsulenter, der fik tilskud fra staten til at tage ud til bønderne og fortælle dem, at de egentlig var for dårlige. Produktionen skulle stige både med planteavl og med dyreproduktion, og det kunne man gøre ved at sprøjte flere pesticider ud, sådan at det ikke var ukrudtet, der åd det, som afgrøderne skulle have, og man kunne give mere kvælstof til afgrøderne.

Bønderne gør altid, som de kloge siger, og når der har været sådan en konsulent år efter år, jamen så må det jo være det rigtige, og resultatet udeblev da heller ikke. Det blev en dundrende succes. Produktionen er vel steget mindst tre gange siden, og den blev så stor en succes, at man så fik at vide: Nu er der for meget, og så skulle vi braklægge 15 pct. og til næste år eller i år 10 pct.

Så går det måske den anden vej, så russere og asiater får større købekraft. Deres produktion

falder, men de får råd til at købe brød hos os. Der er stadig væk en milliard mennesker, der sulter. Så om tre år, måske om fem år vender bøtten. Så skal vi ikke braklægge, så skal vi måske give mere kunstgødning, for nu er problemerne nogle andre.

Jeg vil også lige nævne, selv om det er nævnt én gang, at i øjeblikket er det in at have grise til at gå løse, altså ude på græs. Og det er der aldrig én, der har kritiseret, tværtimod bliver det næsten rost til skyerne. Men altså en almindelig landmand, der har grisene inde i stalden, har 1,7 dyreenheder pr. ha. De, der gør som hr. Bent Hindrup Andersen siger, må have 3,4, og det er kun de få, der overholder det tal. De fleste har mange flere pr. ha. Dér var nok noget, man skulle begynde at kigge på, inden man gav bøder til de landmænd, der driver landbrug på traditionel vis.

Det er jo også lidt pudsigt, at først tvinger man bønderne til at investere i gyllebeholdere – der er brugt en 4½ mia. kr. på det – og når man er færdig med det, skal det lige pludselig være moderne at lukke grisene ud i stedet for. Det er ikke altid nemt at være landmand.

Jeg synes også, vi er nødt til at nævne, at bønderne har gjort meget. Vi ved godt, at det er bedst at udbringe husdyrgødning om foråret. I 1990 blev det gjort i 56 pct. af tilfældene, i 1994 i 80 pct., så bønderne har altså forstået, i hvilken retning det skal gå.

Og så er der nogle, der hele tiden påstår, at forbruget af handelsgødning stiger. I 1984 blev der købt 412.000 t handelsgødning i Danmark, i 1994-95 blev der købt 316.000 t – altså en reduktion på næsten 100.000 t eller en fjerdedel, så det er da virkelig noget, der kan mærkes, når der samtidig er sket en meget stor husdyrproduktionsstigning og også en afgrødestigning.

Vi må sige, at beretningen fra Bæredygtighedsudvalget var baseret på vandmiljøplanens vedtagelse i 1987, og derfor vil det vel også være relevant lige at bruge lidt tid på den. Vi ved, at hovedsigtet var en reduktion af fosfor på 80 pct. Det er stort set sket. Det var en reduktion af kvælstof på 50 pct. Er det sket? Nej, i den redegørelse, vi fik her omkring årsskiftet, »Vandmiljø 95«, står der, at i den periode, hvor havmiljøplanen har virket, altså i 10 år, har der rent faktisk ingen reduktion været af kvælstof.

Det kunne jo godt få en anden én til at tænke, om ikke det er selve, hvad skal vi sige, intentionen, der har været lige vel høj, om ikke vi næsten har prøvet at lege Vorherre, altså for-